

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені
проф. Поніманської Т.І.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВП 23 ЛОГОРИТМІКА З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ

Спеціальність _____ (шифр і назва навчальної дисципліни)
016 Спеціальна освіта
(шифр і назва спеціальності)
Освітня програма _____
Спеціальна освіта
(назва освітньої програми)
інститут, факультет _____
педагогічний
(назва інституту, факультету,)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма Логоритміка з методикою викладання для
(назва навчальної дисципліни)
 студентів за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

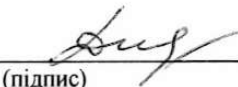
Мова навчання українська

Розробники: Руденко Н.М. - канд. психол. наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.

Протокол від “ 27 ” серпня 2019 року № 8

Завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.

 (підпис) (проф.І.М.Дичківська)
 (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено методичною комісією факультету за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

Протокол від “ 30 ” серпня 2019 року № 2

Голова методичної комісії педагогічного факультету

 (підпис) (доц.Н.А.Сяська)
 (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова (вибіркова)	
Модулів – 3	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й	2-3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1. Підготувати конспекти логоритмічних занять для дітей із ЗНМ і ФФНМ. 2. Розробити логоритмічні прийоми для розвитку уваги у дітей із системними порушеннями мовлення. 3. Розробити логоритмічні прийоми для розвитку загальної координації рухів. -10 год.		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	4-5-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		10 год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	
Вид контролю:			
	екз.	екз.	
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): «Вступ до спеціальності», «Загальна, вікова та педагогічна логопсихологія», «Клініка інтелектуальних порушень», «Педагогіка», «Історія педагогіки», «Спецпедагогіка з історією».			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів компетенцій та практичних навичок, необхідних для корекції окремих недоліків фізичного і психічного розвитку дітей, організації логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку в умовах дошкільних, загальноосвітніх

навчальних і реабілітаційних закладів. У ході вивчення дисципліни студенти набувають наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку із застосуванням теорії і методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти.

1. Інструментальні:

1.1. Комунікативна компетентність. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології в спеціальності.

1.2. Дослідницько-практикологічна компетентність. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі корекційно- педагогічної діяльності. Знання основних методів наукового пошуку; вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформації з різних джерел, оформлювати і презентувати результати наукової діяльності відповідно вимог в процесі корекційно-педагогічної та навчально- реабілітаційної діяльності.

1.3. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в корекційно-освітньому, навчально-реабілітаційному середовищі та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя дітей з особливими освітніми потребами.

1.4. Інформаційно-комунікаційна (відповідно нозології). Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій, невербальних засобів комунікації з урахуванням психофізичного порушення дитини задля розв'язання реабілітаційних, корекційних, реабілітаційних і комунікативно-мовленнєвих задач у професійній діяльності фахівця-дефектолога, вихователя, асистента вчителя й у повсякденному житті.

1.5. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей дошкільного і шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку; чинним нормативним забезпеченням спеціальної освіти тощо.

1.6. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема корекційно-педагогічної (за всіма нозологіями), з різних джерел та формулювання логічних висновків.

2. Спеціальні (фахові) компетентності

2.1. Професійні (фахові, спеціальні)

2.1.1. Теоретико-методологічна. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності.

2.1.2. Спеціально-методична (відповідно нозології). Здатність до застосування психолого- педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи,

прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного і навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах тощо.

2.1.3 Комунікативно-педагогічна (відповідно нозології). Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

2.1.4. Проектувальна (загальна та з урахуванням нозології). Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень психофізичного розвитку та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей особи; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

2.1.5. Організаційна (відповідно нозології) Здатність до застосування знань основних правил організації навчального, корекційного, навчально-реабілітаційного процесів; вміння раціонально організовувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

2.1.6. Корекційно-зорієнтована компетентність. Здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання вад психофізичного розвитку дітей з психофізичними порушеннями (залежно від нозології) у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності. Володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, мовлення, сенсорних порушень, порушень опорно-рухових функцій, емоційно-вольової сфери в процесі виховання дітей. Здатність корекційно спрямовувати діяльність дитячого колективу, в якому є дитина/діти з психофізичними порушеннями. Здатність організовувати інклюзивний дитячий колектив, створювати в ньому умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції. Здатність здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю в різних типах закладів підпорядкованих МОН, МООЗ, Мін. праці та соціальної політики.

Завдання курсу:

- формувати вміння оцінювати рівень психомоторного розвитку дітей.;
- формувати вміння самостійно використовувати логоритмічні вправи та ігри з дітьми із різними мовленнєвими патологіями;
- спонукати до творчого підходу щодо організації корекційного процесу;
- розвивати вміння грамотно організовувати логоритмічні заняття відповідно віку дітей.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен знати:**

1. Базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін.

2. Володіти знаннями сучасної методики і освітніх технологій для забезпечення якості оволодіння навчальними досягненнями.

3. Знати сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

4. Володіти знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

5. Знати сучасні методи діагностики психічного і фізичного розвитку дитини дошкільного і шкільного віку.

6. Сучасні методи проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки.

7. Основні принципи використання персонального комп'ютера для планування експерименту та обробки його результатів.

8. Здатний планувати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

9. Психологічні та корекційно-методичні підходи до організації і проведення логопедичної роботи з дітьми, що мають різні форми мовленнєвої патології.

10. Особливості розвитку дітей із психофізичними порушеннями.

11. Інтерпретувати зміст і вимоги державних документів та програм спеціальної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен вміти:**

1. використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку відповідно до нозології, спеціальну апаратуру, комп'ютерні програми та ін.

2. співпрацювати з батьками дітей, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, вчителями, вихователями).

3. систематично підвищувати свою професійну компетентність.

4. застосовувати найновіші досягнення в спеціальній освіті, здійснювати науково-дослідницьку та методичну діяльність.

5. дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

6. володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами.

У сфері автономії і відповідальності студент **повинен вміти:**

1. аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

2. створювати рівноправний і сприятливий клімат у корекційно-педагогічному та інклюзивному середовищі.

3. приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

4. бути здатним до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

4. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГОРИТМІКИ

Тема 1. Предмет логопедичної ритміки.

Короткі відомості з історії логоритміки. Роль вітчизняних вчених у розвитку логопедичної ритміки (В.А. Гиляровський, Ю.А. Флоренська, В.А. Гринер, Н.С. Самойленко, І.М. Мусатов, О.П. Шелухін, О.Ф. Рау, О.Ф. Шершнева, В.І. Рождественська, В.І. Селіверстов).

Визначення логопедичної ритміки як складової ланки лікувальної ритміки, однієї із форм своєрідної активної терапії; як одного із засобів широкого комплексних реабілітаційних заходів у відношенні до осіб із мовленнєвою патологією; як навчальної дисципліни на педагогічному факультеті. Основні поняття логопедичної ритміки: ритм, ритміка, логоритміка, музичний ритм, музично-рухове виховання, рухливі ігри.

Об'єкт, предмет, мета і завдання логопедичної ритміки. Зв'язки з іншими науками (анатомією, фізіологією, невропатологією, гігієною, біомеханікою, віковою психологією, педагогікою, теорією фізичного виховання, дефектологією). Методи дослідження логопедичної ритміки. Природничо-наукова основа логопедичної ритміки. Відомості з фізіології руху.

Тема 2. Методи і засоби логопедичної ритміки

Класифікація методів логопедичної ритміки. Наочні методи, які забезпечують яскравість почуттєвого сприйняття і рухового відчуття; словесні методи, звершені до свідомості які допомагають усвідомленню поставлених завдань та свідомому виконанню рухових вправ, самостійну їх застосуванню в різних ситуаціях.

Практичні методи, пов'язані з практичною діяльністю, які забезпечують дійову перевірку правильності сприйняття руху на власних м'язево-моторних відчуттях; метод змагання. Методи проблемного навчання і виховання, які використовуються при навчальному, словесному і практичному керівництві.

Засоби логопедичної ритміки: співи, марширування в різних напрямках; розгальмовуючі вправи; вправи на зняття тону; вправи, які активізують увагу; вправи з мовлення без музичного супроводу вправи, які виховують почуття музичного ритму; музично-самостійна діяльність; ігрова діяльність; ігрова діяльність.

Тема 3. Методичні прийоми логоритмічної ритміки.

Прийоми, які відносяться до словесного методу: Одночасний опис і пояснення нових рухів; пояснення з конкретним показом мовнорухового завдання; вказівка при самостійному відтворенні вправи, питання до осіб з якими проводять заняття з метою уточнення ступеню усвідомлення виконання дій; різні команди, розпорядження і сигнали; словесна інструкція.

Прийоми, які відносяться до практичного методу: показ вправ, окремих ролей у рухових іграх, ролі ведучого; розподіл на групи для фронтальних занять і занять підгрупами; регламентування логоритмічних занять; стимулювання до творчого пошуку змінити вправу, рухливу гру, скласти їх варіанти придумати нові.

Тема 4. Організація занять по логопедичній ритміці.

Планування та облік занять в різних мовленнєвих закладах: дитячих садках, мовленнєвих школах, мовленнєвих санаторіях, мовленнєвих стаціонарах. Планування занять по логопедичній ритміці в системі корекційної роботи з особами, які мають мовленнєві порушення. Врахування синдрому мовленнєвого порушення, стан і ступінь розвитку психомоторики, особливості особистості, вік, особливості музичної діяльності, послідовність занять у залежності від стану логопедичної роботи. Діагностика стану психомоторики у дітей з мовленнєвими порушеннями. Обстеження лікаря та музико-педагогічне обстеження за особами, які відвідують музико-ритмічні заняття. Роль логопеда, музичного працівника і вихователя у підготовці і проведенні занять по логопедичній ритміці. Перевірка умов змісту місць занять, оснащення.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛОГОРИТМІЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ РІЗНІ МОВЛЕННЄВІ ПАТОЛОГІЇ

Тема 5. Логопедична ритміка в системі корекційної роботи по усуненню фонетико-фонематичних порушень і розладу голосу.

Коротка характеристика осіб із порушенням звуковимови і розладами голосу.

Мовленнєві ігри і вправи для корекції звуковимови. На етапі постановки звука: розвиток міміки, орального праксису, загальної моторики, слухової і зорової уваги, наслідування. Характеристика ігор і вправ. На етапі автоматизації звука: розвиток артикуляції, дикції, інтонаційної виразності, паузації, логопедичного наголосу. Характеристика мовленнєвих ігор, ігор із співом. На етапі диференціації звуків: розвиток фонематичного слуху, подальший розвиток звуковимови, просодики мовлення. Характеристика мовленнєвих ігор і музично-ритмічних вправ.

Музично-ритмічні вправи, немовленнєві і мовленнєві ігри для дітей із дизартріями. Немовленнєві дидактичні ігри, вправи на статику рухів поступове і обдумане введення рухів із предметами (обручами, м'ячами, кульками, булавами) ігри для розвитку загальної і дрібної моторики, для розвитку м'язів обличчя, ігри для виховання наслідування. Ігри із співом (хороводи, інсценування для активізації голосу: поступовість у вихованні навичок співу. Слухання музики з метою розвитку слухової уваги. Поступовість у формуванні рухової навички: формування початкового уміння без музичного супроводу, навчання руховій навичці з включенням музичних ритмів, стабілізація навички уміння використовувати її в ігровій та життєвій ситуації. Немовленнєві і мовленнєві ігри з рухами для розвитку моторики артикуляційного апарату, загальних рухових навичок. Вимоги до вибору мовленнєвого матеріалу для музично-ритмічних занять. Мовленнєві і рухові ігри на розвиток слуховимовного диференціювання. Ігри із співом, рухливі ігри з правилами (несюжетні, естетичні, з елементами спортивних ігор), мовленнєві дидактичні ігри, ігри - драматизації з музичним супроводом для розвитку мовлення дій і взаємовідношень дітей. Особливості вибору музично-ритмічного матеріалу у відповідності з характером і ступенем врахування м'язів рухового і мовнорухового аналізаторів.

Музично-ритмічні заняття з дітьми - ринолаліками. Рухливі ігри з правилами для розвитку загальної моторики. Вправи та ігри для розвитку міміки обличчя. Рухові ігри, ігри драматизації із звуконаслідуванням у супроводі музики для активізації піднебінної завіси. Подолання мовлення ринолаліків засобами співу. Вимоги до підбору вокальних вправ і мовленнєвого матеріалу.

Музично-ритмічні заняття з людьми, які мають порушення голосу. Коротка характеристика людей із функціональним і органічним порушеннями голосу. Виховання голосу шляхом розвитку навичок і умінь: розвиток дихання, голосу - його висоти, сили і тембру, зміцнення і розширення голосу. Характеристика вокальних вправ.

Тема 6. Логопедична ритміка в системі роботи з дітьми, які мають загальний недорозвиток мовлення.

Музично-ритмічне заняття - невід'ємна частина естетичного виховання дітей із ЗНМ. Підбір матеріалу в залежності від періоду логопедичної роботи. Визначення рухових і музичних можливостей дітей, слухання музики для розвитку слухової уваги, виховання почуття музичного ритму, темпу. Рухливі ігри з елементами змагання для стимуляції мовленнєвої активності. Вправи та ігор з виховання зорової, слухової уваги і пам'яті. Вправи та ігри з розвитку м'язів ший, верхніх і нижніх кінцівок, плечового поясу тулуба, для виховання постави, рівноваги, координації рухів.

Основні рухи: біг, ходьба, ходіння стрибки, метання м'ячів і т.д. для виховання правильної орієнтації в просторі, рівноваги. Введення у вправи і ігри різних предметів, які відрізняються за величиною, формою, кольорами. Вправи та ігри на координацію мовлення з диханням.

Виховання виразності, ритмічному темпу рухів: сполучення характеру музики з рухами, темпу музики з темпом рухів, ритму музики з ритмом рухів. Ігри в яких окремі рухи сполучені в складний комплекс рухів; ігри із складною словесною інструкцією; рухливі і мовленнєві ігри - з метою тренування пам'яті дітей у запам'ятовуванні порядку слів у реченні. Рухливі, сюжетно-рольові ігри інсценування із музичним супроводом для удосконалення фразового мовлення дітей із загальним недорозвиненням.

Тема 7. Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи і методичних заходів з подолання заїкання.

Корекція поведінки, моторики і мовлення дітей із заїканням дошкільного віку засобами логопедичної ритміки на різних етапах роботи. Коротка характеристика занять кожного етапу класифікація вправ і видів ігор, їх характеристика, мовленнєві установки: ввідні вправи; вправи і ігри для розвитку міміки обличчя та орального праксису; вправи та ігри для розвитку слухової уваги і пам'яті, зорової уваги і пам'яті; вправи та ігри для розвитку організації в просторі, відчуття ритму; вправи та ігри для розвитку наслідування; ігри для розвитку вольових якостей, активності, самостійності, ініціативи; рухливі ігри для розвитку загальної моторики; спеціальні ігри для розвитку загальної моторики рук, кисті пальців; ігри для розвитку просодики мовлення; ігри для розвитку уяви, творчих здібностей; ігри для розвитку музичної пам'яті і музичної творчості; заключні вправи.

Особливості використання видів мовлення на заняттях логопедичного ритмікою з дітьми, які заїкаються. Використання співів у логопедичній роботі. Виховання вокальних і хорових навичок. Вокальні навички: звукоутворення, дихання, дикція. Хорові навички: устрій (частинка інтонації), ансамбль (гурт), (злагожденість). Принципи відбору писемного матеріалу для корекційної роботи. Методичні прийоми навчання співу.

Тема 8. Місце логопедичної ритміки в реабілітаційних методиках із відновленням мовлення у хворих афазією.

Спів у логопедичній роботі із хворими афазією з метою активізації спонтанного відновлення мовлення на початковій стадії розгальмування пригнічених мовленнєвих функцій. Слухання музики для розвитку (виховання слухової уваги із наступним залученням уваги і мовлення. Вправи на звільнення м'язового тону, координацію рухів, гальмування, орієнтацію в просторі, матеріалізацію і т.д.

Виховання цілеспрямованих ізольованих рухів і серії рухів.

Виховання просодичних компонентів мовлення хворих афазією. Ритм, як початкова емоційна основа мовлення і ланцюжок, який пов'язує пантомімічний зміст і виразність мовлення значення індивідуальних ритмічних занять у роботі з хворими афазією.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Науково-методологічні основи логоритміки												
Тема 1. Предмет логопедичної ритміки.	10	2	2			6	12	2				10
Тема 2. Методи і засоби логопедичної ритміки	10	2		2		6	12	2				10
Тема 3. Методичні прийоми логоритмічної ритміки.	10	2	2			6	12		2			10

Тема 4. Організація занять по логопедичній ритміці.	10	2		2		6	12		2			10
Разом за змістовим модулем 1	40	8	4	4		24	48	4	4			40
Змістовий модуль 2. Особливості проведення логоритмічних занять з дітьми, які мають різні мовленнєві патології												
Тема 5. Логопедична ритміка в системі корекційної роботи по усуненню фонетико-фонематичних порушень і розладу голосу.		2	2	2		7	12	2				10
Тема 6. Логопедична ритміка в системі роботи з дітьми, які мають загальний недорозвиток мовлення.		2	2	2		7	10					10
Тема 7. Логопедична ритміка в системі комплексної психолого-педагогічної роботи і методичних заходів з подолання заїкання.		2	2			8	10					10
Тема 8. Місце логопедичної ритміки в реабілітаційних методиках із відновленням мовлення у хворих афазією.		2		2		8	10					10
Разом за змістовим модулем 2		8	6			30	42	2	0			32
Усього годин	90	16	10		10	54	90	6	4			80
Модуль 3												
ІНДЗ Виготовлення ігрової теки з логоритміки.	10		-	-	10	-			-	-	-	
Усього годин	10				10							

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет логопедичної ритміки, її історія, мета, завдання .	2
2.	Методи і прийоми навчання на заняттях з логоритміки.	2

3.	Використання логоритміки в системній роботі при усуненні дизартрії і порушення голосу	2
4.	Особливості використання логоритмічних і музично-ритмічних засобів при усуненні дислалії.	2
5.	Особливості логоритмічного заняття з дітьми, які страждають на заїкування	2
6.	Всього	10

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Обстеження стану психомоторики у дітей з мовленнєвими порушеннями.	2
2.	Зміст і структура логоритмічного заняття з дітьми, які страждають на ФФНМ	2
3.	Зміст і структура логоритмічного заняття з дітьми, які страждають на ЗНМ	2
4.	Зміст заняття з кінезітерапії з дітьми з мовленнєвими порушеннями	
5.	Підсумковий колоквиум і тестування	2
	Всього	10

8.. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	Випишіть у словник визначення термінів (рух, рухове уміння, рухова навичка, психомоторний розвиток, ритм, музично-ритмічне відчуття, музично-ритмічне виховання, кінезітерапія, лікувальна ритміка, логоритміка).	2
2.	Опишіть теорію рівнів організації рухів за Н.А.Бернштейном.	2
3.	Розробіть ігри для розвитку голосової функції у дітей із ринолалією.	4
4.	Розробіть ігри для регуляції м'язового тонусу дітей- дизартриків: а) молодшого дошкільного віку; б) середнього дошкільного віку; в) старшого дошкільного віку	2
5.	Складіть конспект логоритмічного заняття для дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення.	2
6.	Складіть конспект логоритмічного заняття для дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення (4- й або 5- й рік життя)	2
7.	Підготуйте реферативне повідомлення на тему: «Використання логоритмічних вправ у роботі з дітьми-алаліками».	4
8.	Підготуйте розгорнутий конспект заняття з логоритміки для дітей з невротичною формою заїкання.	2
9.	Розробіть завдання, спрямовані на формування фонематичного сприйняття та аналізу.	2
10.	Підготуйте та розробіть вправи з використанням засобів логоритміки: - вправи на розвиток дихання, голосу і артикуляції; - вправи на регуляцію м'язового тонусу; - вправи, що активізують увагу; - мовленнєві вправи без музичного супроводу; - заключні вправи.	4
11.	Підберіть методики для діагностики психомоторного розвитку дітей.	2
12.	Охарактеризуйте методику проведення логоритмічних занять з дітьми алаліками.	2
13.	Складіть план-роботи з логоритміки для старшої групи дітей з	4

	мовленнєвими порушеннями.	
14.	Розробіть поради педагогам щодо використання логоритмічних ігор.	2
15.	Охарактеризуйте принципи використання ігрової діяльності на логоритмічних заняттях із заїкуватими дошкільниками.	2
16.	Підготуйте конспект логоритмічного заняття з дітьми із дизартрією.	4
17.	Підготуйте конспект логоритмічного заняття для дітей із ринолалією. Розробіть вправу для активізації піднебінно-глоткового змикання і розвитку голосової функції у дітей з ринолалією.	2
18.	Розробіть корекційну вправу для укріплення м'язів тулуба, розвитку уміння утримувати рівновагу.	2
19.	Підберіть ігри для автоматизації звуковимови дітей із дислалією (звук за вибором).	4
20.	Охарактеризуйте особливості співу та прийоми навчання співу в логоритміці.	2
21.	Підготуйте доповідь для батьків на тему: «Кінезітерапія в системі відновлювального навчання у осіб з афазією».	2
	Разом	54

9. Індивідуальні завдання.

1. Підготувати наступні конспекти занять:

1.1. Логоритмічне заняття для дітей із ЗНМ (рівень ЗНМ – за вибором студента).

1.2. Логоритмічне заняття для дітей із ФФНМ.

2. Розробити 3 логоритмічні прийоми для розвитку уваги у дітей із системними порушеннями мовлення (порушення на вибір студента).

3. Розробити 3 логоритмічні прийоми для розвитку загальної координації рухів.

4. Підготувати фонотеку для занять з логоритміки.

5. Підготувати відеотеку для занять з логоритміки.

10. Засоби діагностики результатів навчання:

-стандартизовані тести;

- реферати,

-контрольні роботи;

- колоквиум;

-презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

-екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання.

Загальні критерії оцінювання

I рівень – початковий. Відповідає здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

II рівень – середній. Здобувач вищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

III рівень – достатній. Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

IV рівень – високий. Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність

має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1-34 F Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	35-59 FX незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти відтворює менш як половину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконує елементарні завдання, наводить приклади; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
II. Середній	60-63 (E) задовільно	Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.

	64-73 (D) задовільно	Здобувач вищої освіти знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує від 55 до 65% від загальної кількості тестів.
III. Достатній	74-81 (C) добре	Знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен проаналізувати відповіді іншого студента; з допомогою викладача скласти план реферату, може опрацювати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує від 75 % до 80 % від загальної кількості тестів.
	82-89 (B) добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.
IV. Високий	90-100 (A) відмінно	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили. Самостійно виконує від 95% до 100% від загальної кількості тестів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Індивідуальне науково-дослідне завдання	20	100
5	5	10	10	10	10	10	10	10		

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; нормативні документи; тестові завдання; навчальні книги; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД).

14. Рекомендована література**Основна**

1. Бабушкина Р.Л. Логопедическая ритмика / Р.Л. Бабушкина, О.М. Кислякова. – СПб.: Каро, 2005.
2. Волкова Г. А. Логопедическая ритмика : Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. - М: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002. - 272 с.
3. Галанов А.С. Игры, которые лечат: пособие для работы с дошкольниками
4. Гандзюк С.П. Весела логоритмика. Методичний посібник. / С.П. Гандзюк. – Нетішин, 2009. – 85 с.
5. и младшими школьниками/А.С.Галанов. – Москва: Просвещение, 2008. – 95 с.
6. Клокова Ю. Логоритмика как средство речевого развития дошкольников [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.maam.ru/detskijasad/-logoritmika-kak-sredstvo-rechevogo-razvitija-doshkolnikov.html> (дата обращения: 13.03.2017)
7. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. - 376 с.
8. Логоритмічні заняття в ДНЗ. 5—6 років / В. Л. Сухар.— Х.: Вид-во «Ранок», 2011.— 160 с.
9. Любан-Плоцца Б. Музыка і психіка // Б. Любан-Плоцца, Г. І. Побережна, О. Белов. – К : “АДЕФ-Україна”. – 2002. – 200 с.
10. Овчиннікова Т.С. Музыка, ритм і співи в логопедичній роботі. Методичний посібник для логопедів, учителів, вихователів і музикальних керівників загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладів / Т.С. Овчиннікова, Л.О. Федорович // За наук. ред. Л.О. Федорович –

Кременчук : Християнська Зоря, 2009. – 88 с.

11. Опанасюк О. П. Розвиток творчих здібностей учнів ЗОШ на уроках музичного мистецтва : Методичний посібник / О. П. Опанасюк. – Львів : ЛОІППО, 2008. – 32 с.

12. Побережна Г.І. Музика в дитячій душі / Г.Побережна – К. : Українське агентство інформації та друку «Рада», 2007. – 80 с.

13. Федорович Л.О. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. / Л.О. Федорович, Я.О. Пищалка – Запоріжжя : ТОВ «ЛПС»ЛТД, 2009. – 288 с. : іл.. – Бібліогр. : 267 с.

14. Чеснокова Л. В. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення. [Текст] / Л. В. Чеснокова, О. І. Золотарьова. — Х. : Вид. група «Основа», 2017. — 160 с.

15. Чистякова М. И. Психогимнастика / М. И. Чистякова — М.: Педагогика, 1995. – 87 с.

16. Шабутін С. В. Зцілення музикою / С. В. Шабутін, С. В. Хміль, І. В., Шабутіна. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. – 192 с.

17. Шабутін С. Зцілення музикою / С. Шабутін, С. Хміль, І. Шабутін. – Тернопіль: «Підручники і посібники», 2008. – 138с.

Допоміжна

1. Гоголева Л.А. Логоритмика в детском саду./ Л.А. Гоголева – Ярославль: Академия развития, 2006.

2. Голдмен Д. Семь секретов исцеления звуком [Пер. с англ.]/Д.Голдмен – М. : ООО Издательство «София», 2009. – 160 с.

3. Голдмен Д. Целительные звуки: [перев. с англ.] / Д. Голдмен. – М. : Издательский дом «София», 2003. – 224 с.

4. Захарова Н. И. Функциональные изменения центральной нервной системы при восприятии музыки // Н. И. Захарова, В. М. Авдеев // Журн. высш. нерв. деят. – 1982. – Т. 32. вып. 5. – С. 215– 229.

5. Киселева М. В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе / М. В. Киселева. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.

6. Клезович О. В. Музыкальные игры и упражнения для развития и коррекции речи детей: пособие для дефектологов, музык. рук. И воспитателей/Авт.-сост. О.В.Клезович. — Мн.: Аверсэв, 2005. —152 с.

7. Кэмпбелл Д.Дж. Эффект Моцарта / Д.Дж. Кэмпбелл. – Мн. : ООО Попурри, 1999. – 320 с.

8. Могендович М. Р. К проблеме физиологии музыки (Акустико-моторные и моторно-висцеральные рефлексы) / М. Р. Могендович // Межкурортная научн.-практ. конф. по лечебной физкультуре и климатолечению, 3-я: Тез. докл. – Ставрополь. 1966. – С. 108-111.

9. Могендович М. Р. К физиологическому анализу влияния музыки на человека / М. Р.Могендович, В. Б. Полякова // Совещание по проблемам высшей нервной деятельности. – 21-е: Тез. докл. – М., 1966. – С. 204– 205.

10. Нищева Н.В. Система коррекционной работы в логопедической группе для детей с общим недоразвитием речи. / Н.В. Нищева – СПб.: Детство-пресс, 2007.

11. Новиковская О. А. Логоритмика: для дошкольников в играх и упражнениях: практ. пособие для пед. и родителей/ О. А. Новиковская. - СанктПетербург: Корона принт, 2005. - 272 с.

12. Новиковская О.А. Логоритмика./ О.А. Новиковская – СПб.: Корона принт, 2005.

13. Полякова В. Б. К вопросу о влиянии музыки на мышечную и сердечную деятельность человека / Полякова В. Б. // Экспериментальные исследования по физиологии, биофизике и фармакологии. – Пермь, 1967. – Вып. 7. – С. 111 -114.

14. Полякова В. Б. О возможности применения музыки для стимуляции умственной работоспособности / Полякова В. Б. // Физиологические характеристики умственного и творческого труда. – М, 1969. – С. 103-104.

15. Савицкая Н.М. Логоритмика для малышей./ Н.М. Савицкая – СПб.: Каро, 2005.

16. Фудин Н. А. Музыка как средство улучшения функционального состояния студентов перед экзаменом / Н.А. Фудин, О.П. Тараканов, С. Я. Классик // Физиология человека. – М., 1996. – Т. 22. – № 2. – С. 1-9.

17. Шашкина Г.Р. Логопедическая ритмика для дошкольников с нарушением речи. / Г.Р. Шашкина – СПб.: Каро, 2006.

18. Шушарджан С. В. Здоровье по нотам /С.Шушарджан – М.,Просвещение, 1994. – 112с.

19. Шушарджан С. В. Комплексное применение рефлекс- и музыкотерапии / С.В. Шушарджан, Л.М. Сеиченко // Поволжская учредительная и I -я Научно-практическая конф. по традиционной медицине : Тез. докл. – Казань, 1993. – С. 123-127.

20. Шушарджан С. В. Музыкотерапия и резервы человеческого организма /С.Шушарджан – М.,Творческий центр, 1998. – 146с.

21. Шушарджан С. В. Опыт применения вокалотерапии в клинике внутренних болезней. – СПб., 1995.

15. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України і Росії.
3. <http://www.cipre.edu-ua.net/akt.htm> – дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті
4. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання
5. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки
6. www.nbuv.go.ua – сайт бібліотеки ім.В.Вернадського